

Motivacijski i disciplinarni izazovi u nastavi klasičnih jezika – SWOT analiza

Ana Slipčević

Prva katolička osnovna škola u Gradu Zagrebu

Uvjeren sam kako bi se većina učitelja i nastavnika klasičnih jezika u Hrvatskoj složila kako su klasični jezici u današnjem hrvatskom obrazovnom sustavu itekako suočeni s brojnim izazovima. Promišljajući o temi položaja klasičnih jezika u našim školama, nastojala sam motivacijske i disciplinarne izazove sagledati s više stajališta. Stoga sam, kao učiteljica latinskoga jezika u osnovnoj školi i na temelju svoga dosadašnjega iskustva, odlučila napraviti SWOT analizu,¹ tj. razmotriti **jake i slabe strane** te **prilike i prijetnje** klasičnoj naobrazbi u Hrvatskoj. Napominjem pritom kako se moja analiza temelji na iskustvima koja sam stekla u Prvoj katoličkoj osnovnoj školi te da se ona može razlikovati od iskustava drugih učitelja i nastavnika.

A. Jake strane

Moguća pitanja: koje su prednosti klasičnih jezika, što osigurava uspješnost nastave, a time pozitivno utječe i na motivaciju učenika?

- primjena **suradničkoga tipa učenja (učenje u skupinama) i projektne nastave:** učenici tako postižu bolje rezultate jer su motiviraniji za učenje/rad s vršnjacima
- **tematsko planiranje nastave:** odabrati učenicima zanimljive civilizacijske teme, realizirati ih tijekom dužeg perioda (tematski ciklusi) te unutar zadane teme obuhvatiti sve tri domene
- nastava klasičnih jezika izvrsna je platforma za **mnoštvo istraživačkih zadataka** i u nastavi i izvan nastave (samostalno, u parovima ili u manjim skupinama), npr. gledanje *YouTube* predavanja kod kuće, iskustveno učenje korištenjem svih osjetila, mjesečni projekti i sl.
- klasični jezici izvrsno su polazište za razvoj **kreativnosti, samostalnosti, inovativnosti i odgovornosti** kod učenika, za usvajanje **različitih praktičnih vještina** (pisanje eseja, razvijanje prezentacijskih vještina i sl.), na stvaranje **kvalitetnih sustava vrijednosti, kritičkoga promišljanja** kroz rasprave i sl.

¹ S = Strength, W = Weaknesses, O = Opportunities, T = Threats

- razvijanje **emocionalne i socijalne inteligencije** čestom analizom antičke povijesti (osoba, događaja, mitoloških priča...)
- dopustiti si **fleksibilnost u planiranju nastavnih tema** ovisno o generacijama
 - nastavne teme i sadržaje moguće je prilagoditi interesima učenika ili generacija, a cilj je motivirati učenike za daljnje učenje klasičnih jezika u nastavku školovanja
- **česta upotreba digitalnih alata** u nastavi i virtualnih učionica (Edmodo, ClassDojo, Socrative, LearningApps i dr.)

B. Slabe strane

Moguća pitanja: *koje su slabosti klasične naobrazbe, što utječe na nepovoljniji položaj u odnosu na druge predmete?*

- **nedostatak osuvremenjenih argumenata** koji govore o važnosti i dobrobiti učenja klasičnih jezika; potrebno je iznaći nove argumente umjesto „latinski je prisutan svugdje oko nas, latinski se uči u medicini, biologiji”, koji su zastarjeli
- **strah roditelja od loših ocjena:** roditelji učenika nerijetko lošije ocjene i prosjeke pripisuju klasičnim jezicima, svoja negativna školska iskustva projiciraju na djecu, a većina ispisa iz škole dogodila su se upravo zbog „straha” od klasičnih jezika, tj. loših ocjena
- potrebno je **kontinuirano nuditi kvalitetne i zanimljive sadržaje** učenicima kako bi ih se držalo motiviranima i zainteresiranima, što uvelike iscrpljuje i dovodi do zasićenja kod planiranja i osmišljavanja nastave
- **nedostatak kvalitetnih udžbenika** koji nude zanimljive sadržaje, konstruktivne i funkcionalne zadatke (zbog toga ne koristim udžbenike i gotovo sve sadržaje osmišljam sama) te izvorne tekstove prilagođene temama i razinama učenja – propisuju se udžbenici koji NISU USKLAĐENI s odgojno-obrazovnim ishodima propisanim Kurikulumom

C. Prilike

Moguće pitanje: *što se može poduzeti za unapređenje položaja klasičnih jezika?*

- **tražiti podršku ravnatelja** u promicanju klasične naobrazbe, kao i društveno-humanističkih područja općenito (financijski, logistički, idejno...)
- uvažiti **ideje i prijedloge**, kao i odgojno-obrazovne ishode koje donosi Kurikulum
- interdisciplinarno **povezati klasične predmete s nizom drugih srodnih područja** (jezici, Povijest, Vjeronauk, Likovna kultura...)
- raditi na **pozitivnoj promidžbi** klasičnoga programa koji se provodi u školama (na mrežnim stranicama škola, izložbama, edukativnim radionicama za roditelje i djecu i sl.)

D. Prijetnje

Moguće pitanje: *što klasičnim jezicima stoji na putu do realizacije željenih rezultata?*

- pretjerana „**STEMizacija**“ školstva zbog koje su društveno-humanistička područja potisnuta u drugi plan
- ukazivanje na klasične jezike kao na **neprofitabilne i nekonkurentne** na tržištu rada
- gledanje na klasične jezike kao na „**rušitelje prosjeka**“
- potencijalno smanjivanje satnice ili degradiranje klasičnih jezika
- drastično smanjivanje nakladničkih aktivnosti

Zaključno, moglo bi se reći da su jake strane brojnije u odnosu na ostale elemente, no postoje područja na kojima se svakako može dodatno poraditi. To, dakako, ovisi i o učiteljima i nastavnicima, ali i o samom obrazovnom sustavu koji ima snažan utjecaj na stvaranje pozitivne klime prema klasičnoj naobrazbi te na odgoj raspoloživa mentaliteta onih koji su njegov sastavni dio.

